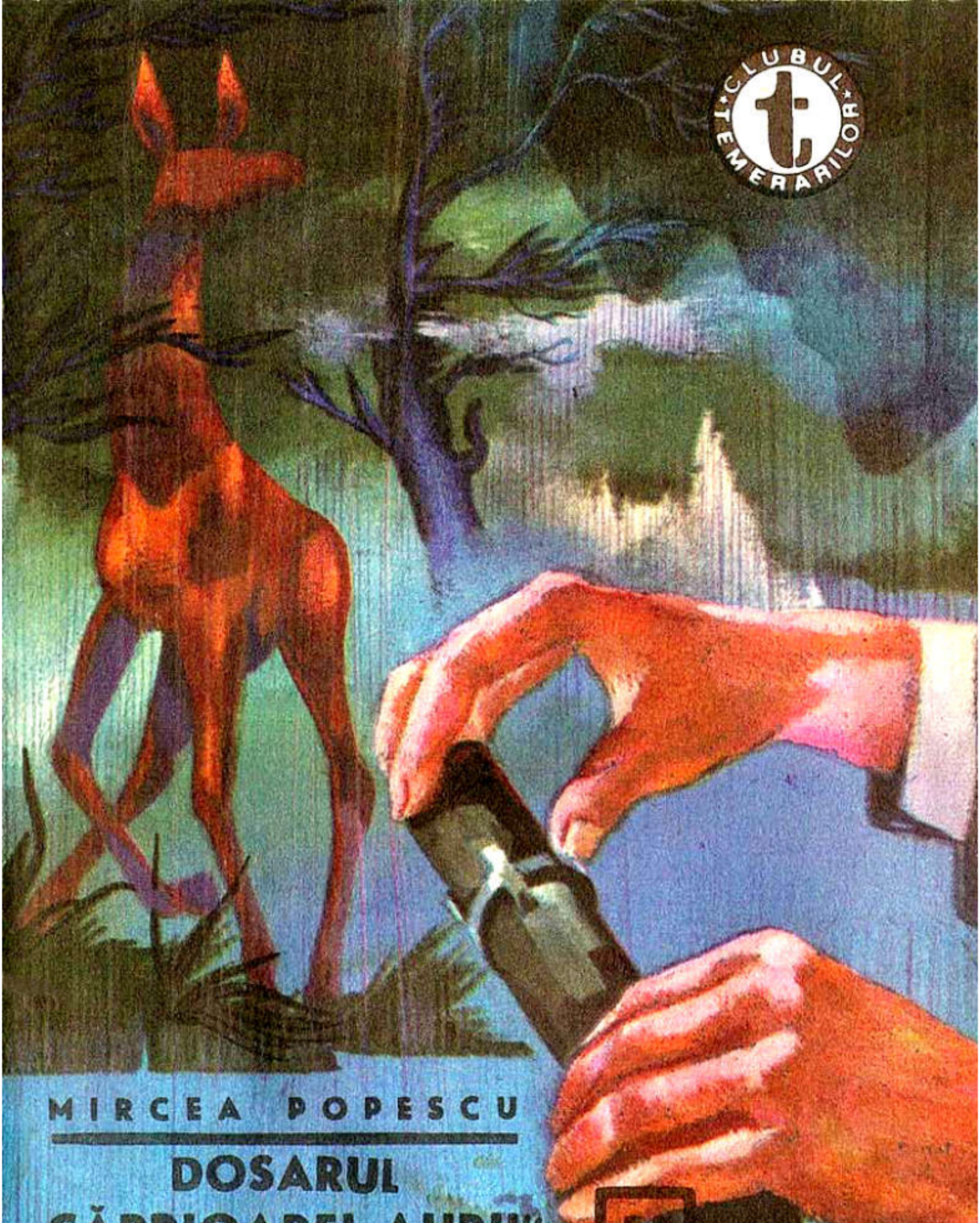
CLUBUL TEMERARILOR
t
MIRCEA POPESCU
DOSARUL
„CĂPRIOAREI AURII"
55

MIRCEA POPESCU

DOSARUL „CĂPRIOAREI AURII“

I

55
EDITURA TINERETULUI

Dosarul „Căprioarei aurii“
Mircea Popescu

EDITURA TINERETULUI
București, 1968

Redactor: Iordana Ureche
Tehnoredactor: Gabriela Iliopolos
Coperta: Dumitru Ionescu
Digitalizare: EPUB

Soneria telefonului întrerupse brusc, strident, imaginile plăcute pe care Radu Balmuș le străbătea în vis. Cu o mână leneșă căută butonul lămpii de pe noptieră; când lumina invadă camera, ochii clipiră speriați și buimaci, căutând să înțeleagă dacă-i dimineață sau după-amiază.

În sfârșit, se hotărî să ridice receptorul. La celălalt capăt al firului, o voce repezită, răgușită și bine cunoscută îl luă numaidecât în primire:

— Greu mai răspunzi, băiatule!

— Iertați-mă, tovarășe redactor-șef, dar sunt curios să știu cât e ceasul?

— E cinci și douăzeci, veni prompt răspunsul.

— Dimineața?!

— Bineînțeles! Și la șase și cinci pleacă avionul de pasageri pentru Paris.

Câteva minute, Radu rămase descumpănit. Nu înțelegea ce rost avea această informație.

— Mașina redacției e la poarta casei tale.

Ridicând un colț al draperiei ce acoperea fereastra, Radu constată, nu fără oarecare uimire, că afirmația redactorului-șef era întru totul întemeiată.

— În mașină, continuă acesta imperturbabil, te vei întâlni cu Dorian.

„Asta înseamnă, reflectă Radu, că bunul meu prieten și totodată cel mai iscusit fotoreporter al revistei se și află la datorie, împreună cu întregul său arsenal de aparate fotografice."

— Ne trebuie urgent un articol despre plecarea savantului Horia Domileanu la Paris. La ora șapte fără cinci minute te aștept cu articolul și fotografiile la redacție. Sunt sigur că te vei descurca admirabil! încheie convorbirea redactorul-șef.

Desigur, nu era nici prima, și probabil nici ultima oară, când Lăzăroiu – redactorul-șef al revistei unde lucra Radu Balmuș – proceda în acest mod. Bineînțeles, Radu se obișnuise cu felul de a fi al șefului său. Și, mai ales, știa că acesta are un fler deosebit în alegerea materialelor importante. Așa că, fără a mai sta mult pe gânduri, intră sub dușul rece din baie.

*

Tânărul, spătos și bronzat, își făcea loc cu multă greutate prin mulțimea care forfotea în holul aeroportului internațional Băneasa. Arătă portarului, grăbit, legitimația și pătrunse pe pista aeroportului, dincolo de grilajul unde un public numeros urmărea, cu justificată curiozitate, decolarea sau aterizarea uriașelor păsări de metal.

Căută insistent cu privirea pe cineva, și după ce cercetă cu luare aminte grupurile de pasageri – ce se pregăteau de plecare – constată, în sfârșit, că a găsit persoana dorită: un bărbat de vreo 50 de ani, potrivit de statură, îmbrăcat într-un costum gri, croit impecabil, purtând pe cap o pălărie de aceeași culoare, cu borurile exagerat de mari. Părea absorbit de gânduri.

Tânărul se apropie cu pași hotărâți de el și-l salută într-un chip ciudat:

— Eu sunt omul pe care îl așteptați!

Celălalt tresări și abia răspunse la salut. Ochii săi, cenușii-albaștri, priveau – învăluiți parcă într-un val de tristețe – bolidul argintiu ce se pregătea de decolare.

— Știți de ce v-am chemat? șopti bărbatul, cu oarecare teamă în glas.

Tânărul recunoscu vocea gravă, șovăitoare, pe care o înregistrase cu puțin timp înainte pe banda de magnetofon.

— Da!

— Nu avem însă vreme să discutăm acum.

— Într-adevăr, avionul pleacă peste cinci minute, confirmă tânărul, aruncând o privire fugară ceasornicului-cronometru, de care nu se despărțea niciodată.

— Întocmai! Totuși, v-aș ruga să rețineți o adresă și o dată... Nu le notați? întrebă el, văzând că celălalt nu schițează gestul de-a scoate din buzunar cele necesare scrisului.

— Am încă o memorie destul de bună, surâse tânărul, aranjându-și, cu gesturi stângace, cravata.

— Bine! Atunci, țineți minte: Vila Mara – stațiunea climaterică Cheia. În ziua de 15 iunie vă aștept negreșit. Dar vei veni numai dumneata.

— Voi fi punctual...

Strania discuție se întrerupse aici, datorită altor doi tineri care alergau, abia trăgându-și sufletul, chiar în direcția lor. Aceștia nu erau alții decât Radu și Dorian, care soseau cu întârziere față de planul inițial

din pricina unei neașteptate întâmplări, petrecută în apropierea aeroportului. Șoferul lor se strecurase cu multă abilitate, în cea mai mare viteză posibilă, printre sutele de mașini care împânzeau șoseaua. Nu mai aveau decât aproximativ 500 de metri până să ajungă la destinație când, o altă mașină, un Renault albastru, stopă brusc, căutând să evite un pieton răsărit pe neașteptate în fața lor.

Cu toate că șoferul frână și el imediat, mașina în care se aflau cei doi prieteni tamponă cu putere bara din spate a celeilalte. Într-o clipă circulația se întrerupse și, de undeva, apăru un milițian, fluierând de zor.

Dar cei doi ziariști nu aveau timp. Îl lăsară pe șofer să dea explicațiile cuvenite și țâșniră din mașină, ca doi iepuri fugăriți de vânător.

În același timp, și la cealaltă mașină se petrecea un lucru asemănător. Un bărbat scund și gras, înjurând de zor pe toți pietonii din lume, abandonă mașina și șoferul ei și se avântă pe urmele celor doi prieteni, în aceeași direcție: aeroportul.

*

Redactorul-șef Lăzăroiu măsura cu pași agitați lungul și latul camerei sale de lucru.

Reporterul și fotograful ajunseseră exact la șapte fără cinci la redacție, dar rezultatul expediției lor fusese cu totul altul decât cel așteptat. Mai întâi, accidentul acela stupid de mașină îi întârziase cu cel puțin cinci minute. Apoi, abia când au ajuns în dreptul avionului și-au dat seama că, de fapt, ei nu-l cunoșteau, ca înfățișare, pe profesorul Domileanu. Și atunci, când îl zăriră pe omul în gri, au convenit într-o clipă că nu poate fi decât acela pe care-l căutau. S-au repezit într-un suflet spre el, dar un tânăr spătos și bronzat le aținu calea. Lui Radu i-a fost imposibil să obțină măcar o singură declarație. Dorian, mai norocos, declanșase pe ascuns aparatul fotografic și reușise să fotografieze pe profesor în clipa când se urca în avion. Chiar în acel moment ajunse la grilajul pistei de decolare și bărbatul scund și gras, abia răsuflând și transpirat leoarcă. Îndepărtând cu brutalitate pe cei din jurul său, încercă să-l strige pe omul în gri, dar uruitul motoarelor acoperi, bineînțeles, vocea sa și individul rămase locului mofluz, primind cu nepăsare apostrofările celor pe care-i bruscase cu câteva clipe mai înainte.

Toate aceste scene, mai mult sau mai puțin neașteptate, se petrecură în mai puțin de două minute. Pasagerii dispărură în pântecele bolidului argintiu. În afara incidentului cu cei doi tineri, privirii agere a

bărbatului cu alură sportivă nu-i scăpase nici amănuntul cu încercarea grăsunului de a lua legătura cu interlocutorul său din urmă cu câteva minute.

Asigurându-se în același timp că cei doi ziariști nu mai au timp pentru a lua legătura cu inginerul, se îndreptă spre grilaj, cu gând să-l urmărească pe grăsun. Dar Radu Balmuș nu era omul care să se lase înfrânt cu una, cu două. Așa că se agăță de umărul celui care îl împiedicase să-și exercite misiunea și îi strigă, plin de năduf:

— Cu ce drept m-ai oprit, domnule, să...

De-abia în acel moment Radu sesiză că în fața lui nu se află altul decât fostul său coleg de liceu, Dan Tomescu. Acesta nu părea însă dispus să dea acum explicații și nici nu se arătă încântat de revederea neașteptată. Profitând de faptul că Radu slăbise strânsoarea brațului, îi dădu un brânci și dori să-și continue urmărirea începută. Dar, acele câteva secunde, cât Radu îl întârziase se dovediră totuși suficiente pentru ca grăsunul să dispară din raza privirii sale. Înciudat, se întoarse spre reporter:

— Mi se pare, Balmuș, că ți-ai ales meseria de „încurcă-lume“!

*

Colonelul de securitate Adrian Manea urmărea, în același timp, două lucruri: raportul subalternului său, căpitanul Dan Tomescu, și rotocoalele alb-albăstrii ale fumului țigării, așezată pe scrumieră. Deoarece medicul îl sfătuise să nu mai fumeze, colonelul găsise o soluție ingenioasă, care îi satisfăcea oarecum pasiunea, fără a-l îndepărta definitiv de ea. Aprindea țigara, trăgea cu nesaț un fum, două, apoi o așeza pe marginea scrumierei de bronz și urmărea rotocoalele de fum până ce scrumul ajungea la filtru. Acest lucru se petrecea și acum, tocmai când Dan isprăvise de istorisit peripețiile petrecute în dimineața acelei zile la aeroportul Băneasa.

Un timp, în cameră se așternu o liniște desăvârșită. Apoi, colonelul aprinse o nouă țigară, trase cu nesaț un fum, și, după ce o așeză cu grijă pe marginea scrumierei, scoase dintr-un sertar al biroului un dosar alb, pe care scrise cu cerneală roșie, caligrafic: „Dosarul căprioarei aurii“.

*

Tocmai se pregătea de plecare, seara trecută, când telefonistul de

serviciu îl înștiințase că un oarecare inginer Dobrotan dorește să-i vorbească.

— Tovarășul colonel Manea? îl întrebă o voce gravă și șovăitoare.

— Da!

— La telefon inginerul Dobrotan. Aș vrea să vă dau unele informații cu privire la „Căprioara aurie“. Vă mai amintiți de ea?

Un minut de liniște întrerupse convorbirea telefonică. Gândurile colonelului Manea zburară în acele momente în urmă cu aproape 25 de ani.

În după-amiaza mohorâtă de octombrie a anului 1943, elevul de liceu, Adrian Manea, urca sprinten potecile ce duceau la cabana Muntele Roșu, din masivul Ciucașului.

Așa cum îl sfătuise „nea Petrică“, electricianul, alegea cu băgare de seamă drumul, căutând să se țină cât mai departe de șoseaua pe care forfoteau mașini militare, române sau germane. Nerăbdarea îl făcea să i se pară că drumul, pe care îl cunoștea atât de bine, de mic copil, nu mai are sfârșit.

Când nea Petrică venise la ei acasă, în urmă cu trei zile, taică-său l-a chemat și i-a spus:

— Adriane, acum ești băiat mare! Avem toată încrederea în tine! Și eu, și nea Petrică. Îți vom încredința o misiune importantă.

Băiatul simțise că obrajii îi ardeau ca focul. Era pentru prima oară când taică-său vorbea cu el în acest fel. Până mai ieri îl ținuse departe de grijile și frământările sale de om necăjit. Și iată că acum era luat în seamă, ba încă avea de dus la îndeplinire cine știe ce acțiune interesantă și plină de riscuri.

— Te vei duce la cabana de pe Muntele Roșu, continuase vorba taică-său. Acolo te așteaptă un tânăr cu părul cârlionțat și ochii negri, ca murele. Înțelegi?

— Înțeleg, tăticule!

— Te va întreba dacă iubești căprioarele...

— De ce?

— Ai răbdare! Asta-i o parolă, adică...

— Știu. Astfel mă va recunoaște, nu?

— Așa! Tu vei răspunde: „Nea Petrică dorește mult să crească o căprioară acasă la el.“ Ai înțeles?

— Da! Asta-i tot?

— Nu! Vei primi de la acest tânăr un sul de hârtie albastră, din aceea cu care îți învelești tu cărțile și caietele de școală, sau o punem în ferestre... pentru camuflaj. Oricine te va opri în drum și te va întreba ceva în legătură cu sulul de hârtie, tu vei spune că-ți trebuie pentru școală, dar nu-l vei desface nicidecum și, bineînțeles, nici nu-l vei lăsa în mâna nimănui.

Adrian se gândi că aceasta nu era o misiune atât de importantă, cum pretindea taică-său. „Dar, oare, ce rost avea sulul de hârtie albastră?“. Îi întrerupse gândurile nea Petrică, explicându-i să se ferească de drumul mare, spre a nu se întâlni cu cineva, și atrăgându-i atenția că reușita lui va fi de mare folos pentru multă lume.

Deși, oarecum descumpănit, neînțelegând ce importanță chiar așa de mare avea misiunea pe care urma să o îndeplinească, zilele, până sâmbătă, i se părură nesfârșite. Îl mistuia dorința aventurii.

În sfârșit, sosise și după-amiaza mult așteptată și acum fremăta de nerăbdare să ajungă mai repede la cabană.

După un timp, se opri în dreptul unei bifurcații. Aici nu mai avea încotro și trebuia să iasă la șosea. Ascuns într-un frunziș, cercetă cu băgare de seamă împrejurimile. Nu se vedea nici țipenie de om. Străbătu grăbit șoseaua și se avântă pe drumul de căruțe, iar de acolo pe singura potecă ce ducea la cabană. Își făcuse, în gând, socoteala, că de aici nu mai erau decât vreo doi kilometri până la țintă. Din cerul plumburiu se abătură stropi mărunți, de parcă ar fi fost trecuți prin sită deasă. Adrian despături pelerina de ploaie și se îmbrăcă imediat cu ea. Se lăsase pe neașteptate frigul, prevestind iarna mai timpuriu decât de obicei. Acum înainta anevoie. Ploaia se îndesea din ce în ce. Și deodată... inima începu să-i bată năvalnic, parcă să-i spargă pieptul. Fără îndoială, un bărbat zăcea lungit în mijlocul potecii... Era leșinat? Sau era mort? Adrian se oprise buimac, neștiind ce să facă. Dar dacă se prefăcea numai? Poteca nu era mai lată de un metru – un metru și ceva – și dacă voia să înainteze trebuia neapărat să treacă peste omul acela. Își încordă privirea, căutând să-i deslușească chipul și, fără să-și dea seama, se apropie de el. Acum îl vedea destul de bine. Era îmbrăcat într-un tricou de lână, cu gulerul rotund și răsfrânt până aproape de bărbie, și pantaloni bufanți, în carouri. În picioare purta ciorapi trei sferturi și bocanci de munte.

Mai înaintă câțiva pași și se opri din nou, înmărmurit.

Bărbatul gemu și întoarse fața spre Adrian. Întredeschise ochii și tresări la vederea lui. Buzele dădură să spună ceva, dar nu reuși. Un firicel de sânge i se prelinse din gură și, în loc de cuvinte, Adrian nu auzi

decât o bolboroseală fără niciun înțeles.

Dar acum băiatul prinsese curaj. Era limpede că omul zăcea rănit, sleit de puteri. Poate că pierduse mult sânge... Cine știe de când stătea acolo, în mijlocul drumului.

Se apropie de-a binelea și, aplecându-se peste rănit, îl cercetă cu luare-aminte. Se gândi ce ar putea să facă pentru cel care abia își mai trăgea sufletul. Și, deodată, îl cuprinse din nou frica. Dacă omul fusese rănit, însemna că „cineva“ îl atacase. Și dacă acel „cineva“ se afla încă în apropiere?

Se ridică imediat, își roti privirile, dar nu zări pe nimeni. Totuși... parcă se mișcaseră crengile tufișului de jnepeni... Nu! A fost numai o părere.

Un nou geamăt îl făcu să se întoarcă spre rănit. Deschisese iar ochii aceia împăienjeniți, dar buzele băteau neputincioase aerul. Se aplecă, să deslușească vorbele, și, deodată, i se păru că pământul se învârtește cu el.

Rănitul, cu prețul unor mari eforturi, îl întreba dacă îi plac căprioarele...

De-abia acum își dădu seama că ochii celui lungit în mijlocul potecii erau negri ca murele și șuvițele de păr numai inele. Așadar... rănitul nu era altul decât acela pe care îl căuta. Trebuia să-i răspundă degrabă, dar acum se zăpăcise cu totul și nu-și mai amintea ce anume. Emoția îl gâtuise, îi învolburase creierul, îl copleșise cu totul. Nu reuși decât să aplece capul, în semn că a înțeles că el este cel căruia îi era adresată parola.

— Eu sunt... Begu, murmură rănitul. Begu... Fii atent... ce-ți spun! Căprioara... căprioara de aur... Înțelegi?

Adrian nu înțelegea nimic, dar dorea din tot sufletul ca omul să nu se mai chinuiască atât. Șuvițele de sânge se îndeseau din ce în ce, ca și stropii de ploaie care cădeau tot mai mulți și mai deși. Clipi din ochi, ca și cum ar fi priceput tot ce i se spunea. Rănitul, cu un efort disperat, se ridică într-un cot și, cu mâna liberă, încleștă reverul mantalei sale de ploaie.

— Ține minte!... Să nu uiți... niciodată! Căprioara aurie...

Bolboroselile se transformaseră acum în horcăituri...

„Dacă moare?“ își spuse Adrian, îngrozit.

Celălalt, ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, bâigui printre horcăieli:

— Eu mor... Tu... fugi acasă! Să nu uiți... Căprioara aurie...

Urmă o convulsie puternică, buzele bătură cu disperare aerul, apoi, un horcăit ca un muget. Omul își dăduse duhul și rămăsese așa, în poziția aceea caraghioasă, așezat într-un cot, cu degetele celeilalte mâini agățate de reverul mantalei lui de ploaie. Ochii se deschiseseră mari și priveau fix, undeva, peste umărul lui Adrian, ca și cum acolo, spre zările mohorâte ale Zăganului, ar fi deslușit zburdând, pe tăpșanele verzi, o căprioară aurie.

Imaginile acestea tragice se derulaseră pe dinaintea ochilor colonelului Manea, ca și cum ar fi asistat la un film proiectat cu o viteză amețitoare. Totul nu durase decât un minut.

Revenea cu greu la realitate. Abia acum își aduse aminte că la celălalt capăt al firului o voce gravă pronunțase două nume, care îi răscoliseră atâtea amintiri din trecut.

— De ce nu răspundeți? Vă amintiți sau nu?

— Da! rosti colonelul, abia șoptit.

— Atunci, mâine dimineață, la ora cinci și jumătate, veți primi un nou telefon. Vă voi comunica locul și ora întâlnirii noastre.

Brusc, celălalt închise receptorul.

*

Toată noaptea, colonelul Manea se zvârcoli în așternut, încercând zadarnic să ațipească. Amintirile se întorceau din trecut, tot mai răscolitoare.

Ajunsese acasă transpirat și obosit. Ploaia răzbătuse prin manta și-l udase până la piele. Chipul îi trăda spaima și emoțiile prin care trecuse. Pe atunci, Adrian Manea nu împlinise nici 17 ani. O găsi în casă doar pe maică-sa, dar ei nu-i spuse nimic din cele întâmplate.

Nu trecu multă vreme și se întoarse și taică-său.

— Așteptam să vii mai târziu. Dar ce-i cu tine, Adriane? îl iscodi el, cercetându-i cu atenție chipul palid.

— Tată, omul acela e... mort!

— Care om?

— Cel care trebuia să-mi dea sulul de hârtie albastră.

Un timp se lăsă o tăcere grea. Numai o muscă, amețită de ploaie și amorțită de frig, bâzâia împrejurul lămpii aninate de tavan.

— Spune, ce s-a întâmplat?

Adrian povesti în amănunțime toate întâmplările prin care trecuse

în acea după-amiază. Se făcuse aproape miezul nopții. Taică-său ascultă cu atenție și, când el isprăvi, îi trecu mâna aspră și bătătorită prin părul negru ca tăciunele.

— Să uiți tot ce s-a întâmplat astăzi, auzi?

Cum avea să uite? Dar niciodată nu împărtășise nimănui trista sa aventură.

În iarnă a murit și taică-său. L-au găsit înjunghiat la Malul Ursului. Se dusese să aducă lemne pentru foc, că era o iarnă grea, așa cum nu mai fusese de mult, și sărăcia făcea casă bună cu războiul. Cercetările poliției locale n-au descoperit nicio urmă, niciun indiciu. Uitarea s-a așternut repede și peste această nouă crimă, așa cum se așterne zăpada peste urmele lăsate de călătorii care străbat potecile munților.

Într-una din zile, în primăvară, când începuseră să răzbată ghioceii prin covorul pufos al zăpezii, s-au trezit acasă cu nea Petrică, electricianul. De când murise taică-său venea tot mai rar pe la ei, cam o dată pe lună. Acum părea foarte obosit. Căpătase și un tic nervos – bărbia îi clănțănea într-una, așa cum văzuse Adrian clănțănind bărbiile trase cu sfoară ale căprițelor colindătorilor, când era mic de tot.

Nea Petrică l-a tras deoparte și i-a mângâiat obrajii. Avea palma aspră și bătătorită, dar mare și bună, așa cum o avusese și taică-său.

— Adriane, simt că nu mai am nici eu multe zile de trăit!

Și începuse să povestească repede, grăbit, ca și cum moartea era foarte aproape și îi era frică să nu care cumva să-i întrerupă povestea.

Iată ce-a aflat atunci Adrian:

În primăvara anului 1907, cam prin luna mai, pictorul Grigore Nestorescu, bătrân și bolnav, se afla în stațiunea Vălenii de Munte. Acolo, deși medicii îl sfătuiseră să nu mai lucreze, a pictat un tablou de o neasemuită frumusețe, reprezentând un colț de pădure în amurgul unei zile de vară. Din tufișurile așezate la margine de pădure a răsărit o căprioară, cu urechile ciulite, cu botul umed, adulmecând împrejurimile, pregătită ca la cel mai mic zgomot să țâșnească în pădurea de unde a venit. Și atâta suflet a pus pictorul în tabloul acela, că parcă totul se petrecea aievea. Iar din paleta sa au înflorit o bogăție infinită de culori, însuflețind și mai mult pânza, mai ales sângeriul razelor soarelui, ce se răsfrânge peste cer și pădure, peste tufișuri și căprioară, învăluind-o pe aceasta din urmă într-o mantie auriu-purpurie.

Pictorul botezase acest tablou „Căprioara aurie“. Simțindu-se tot mai bolnav, pleacă la Ploiești, unde își avea locuința, și ascunde tabloul

într-o criptă dintr-un perete al casei. O lună mai târziu, Grigore Nestorescu se stinge din viață. Nimeni nu bănuia existența „Căprioarei aurii“.

În timpul primului război mondial, casa lui Nestorescu din Ploiești arse până la temelii. George van Samisch, baron, cu gradul de locotenent în armata germană de ocupație, descoperă în timpul incendiului, cu totul întâmplător, tabloul din criptă. Impresionat de frumusețea lui, dar totodată lacom și hrăpăreț, și-l însușește. Valurile războiului îl poartă prin Ploiești, apoi la Vălenii de Munte și la Măneci-Ungureni. Tabloul îl ia cu el pretutindeni, într-o uriașă valiză de piele neagră, alături de alte „trofee“, pe care baronul și le însușește fără rușine și fără bani.

Explozia unui obuz îl lasă fără un ochi și o mână. Reformat, iese din cadrele armatei, se întoarce în Germania, și la sfârșitul primului război mondial constată cu durere că, din toată averea, nu i-a mai rămas decât titlul de baron. Atunci se hotărăște să valorifice trofeele din valiza neagră. Le vinde pe toate, afară de „Căprioara aurie“, de care încă nu se îndură să se despartă. Încet, încet își reface averea și iată-l în 1942 „consilier tehnic“ la ambasada germană din România. Baronul primește misiunea de a conduce lucrările unei șosele strategice, ce urmează să unească Brașovul cu Buzăul, fără a trece prin Ploiești. Cu acest prilej, revede locurile pe unde a trecut în primul război mondial, locuri atât de puțin plăcute pentru el.

Tatăl lui Adrian, nea Petrică și Begu – cel pe care îl găsise rănit de moarte pe poteca din apropierea cabanei Muntele Roșu – făceau parte dintr-un grup de patrioți, care primiseră misiunea să întârzie, prin orice mijloace, lucrările șoselei plănuite de nemți. Lucrau cu toții la șantier, fiecare în meseria lui: tatăl lui Adrian ca lemnar, nea Petrică, electrician, iar Begu, inginer topometrist. De fapt, Begu, care era conducătorul grupului, i-a informat și pe ceilalți de misiunea ce li se încredințase de către comandamentul forțelor patriotice. Din informațiile primite se știe că baronul ascunsese în tabloul „Căprioara aurie“ documente de mare importanță. Comandamentul forțelor patriotice a însărcinat grupul celor trei să pună mâna pe tabloul prețios din două puncte de vedere: ca operă artistică însușită de baron, dar mai ales pentru conținutul lui: documentele ascunse în pânza tabloului.

În urmă cu trei zile, Begu îi înștiințase să-l trimită pe Adrian la Cabana Muntele Roșu sâmbătă după prânz, când era sigur că va reuși să intre în posesia documentelor și, eventual, a tabloului. Cum? Nimeni

dintre ei nu-și dădea seama, dar din moment ce conducătorul grupului le afirmase acest lucru, era sigur că acțiunea sa îndrăzneață se baza pe certitudini.

Pe urmă, lucrurile s-au petrecut așa cum le cunoscuse îndeaproape și Adrian.

— De acum încolo, știi și tu cât cunosc și eu, încheiase nea Petrică.

Se ridicase grăbit de la masă. În ușă s-a mai întors o dată, a învăluit cu privirea camera, apoi ochii mari și triști s-au oprit în ochii lui Petrică. Un zâmbet obosit îi înflorise în colțul gurii.

— Poate nu ne vom mai vedea curând! Cine știe? Am impresia tot timpul că sunt urmărit. Rămâi cu bine, Adriane!

A plecat brusc, grăbit, cu bărbia clănțănind într-una, și de atunci Adrian nu l-a mai văzut niciodată, iar peste „Căprioara aurie“ s-a așternut încetul cu încetul vălul uitării.

Totul prevestea o dimineață minunată. Colonelul Adrian Manea nu mai așteptă mașina ca de obicei și nici nu-și mai impuse restricția obișnuită. Aprinse o țigară și o fumă până la capăt. Aerul rece al dimineții și limpezimea cerului albastru de mai îl învioră, învingând oboseala pricinuită de faptul că nu dormise în timpul nopții. Ultimele stele sclipeau palid la orizont. Ajunse în mai puțin de o jumătate de oră la serviciu și, aruncând o privire fugară ceasornicului din perete, constată că mai erau șapte minute până la ora fixată.

Aseară îi telefonase căpitanului Dan Tomescu. Acesta îl aștepta în birou. Colonelul Manea nu avea astâmpăr. Încercă să mai fumeze o țigară, dar, întâlnind privirea mustrătoare a căpitanului, o aprinse și o așeză cuminte pe marginea scrumierei de bronz.

Când ultimele rotocoale de fum se risipiră în încăpere, soneria telefonului întrerupse tăcerea și gândurile celor doi ofițeri.

— Aici inginerul Dobrotan! auzi el în aparat, imediat ce telefonistul îi comunicase că e căutat din oraș.

— Colonelul Manea la telefon! preciză Adrian, și îi făcu semn lui Dan să ridice al doilea receptor și să înregistreze convorbirea.

— Peste 35 de minute pleacă avionul pentru Paris. Trimiteți un om de încredere la aeroport! rosti inginerul, cu vocea sa gravă și șovăitoare.

— De ce? Voi veni eu! răspunse colonelul.

— Nu! Vă rog stăruitor! Trimiteți pe altcineva. Colonelul Manea avu o scurtă ezitare. În acel moment întâlni privirea colaboratorului său.

— De acord! rosti el.

— Vă mulțumesc, continuă inginerul. Voi fi îmbrăcat într-un costum gri. Port pe cap o pălărie de aceeași culoare, cu boruri mari. Pentru a nu se crea vreo confuzie, cel pe care-l trimiteți va rosti cuvintele: „Eu sunt omul pe care îl așteptați!

*

Colonelul Adrian Manea raportase superiorilor săi totul, în amănunt, și aceștia aprobaseră deschiderea dosarului „Căprioarei aurii". Căpitanul Dan Tomescu urma să fie principalul său colaborator. Câteva din filele albe ale dosarului se și acoperiseră cu scrisul mărunt, dar citeț al colonelului.

Ceea ce interesa organele de securitate, în primul rând, era descoperirea ucigașului sau ucigașilor – dacă erau mai mulți – a tânărului intelectual comunist Begu, asasinat în urmă cu aproximativ 25 de ani. Întâmplarea făcuse ca Adrian Manea, copil fiind, să joace un rol însemnat în drama petrecută atunci. Cuvintele lui Begu, înainte de a muri, rămăseseră adânc întipărite în memoria lui. Era convins că exista o strânsă legătură între uciderea lui Begu, „Căprioara aurie" și acest Dobrotan, care reapăruse după atâția ani și readusese în actualitate o întâmplare peste care, din lipsa unor cât de mici elemente, se așternuse încetul cu încetul uitarea.

Dar mai era și un alt aspect al lucrurilor: eventuala descoperire a tabloului, ceea ce ar fi însemnat întregirea colecției pictorului Nestorescu cu o piesă de mare valoare.

Ce-l determinase pe acest Dobrotan să stea în umbră timp îndelungat, când el era, poate, unul din eroii dramei ce se petrecuse cu atâția ani în urmă? Să fi fost chiar el asasinul lui Begu? Atunci ce interes avea să sesizeze organele de securitate, când ar fi putut foarte bine să nu dezgroape amintirile și să tacă, așa cum făcuse și până acum? De ce îl alesese tocmai pe colonelul Manea, să-i împărtășească ceea ce cunoștea despre „Căprioara aurie"? De unde știa că actualul colonel Manea era totuna cu Adrian, elevul de liceu de atunci, singurul care cunoștea câte ceva din drama petrecută acum 25 de ani?

Erau nenumărate întrebările ce-i frământau acum atât pe colonelul Adrian Manea, cât și pe principalul său colaborator, căpitanul Dan Tomescu.

— Nu l-am văzut niciodată în viața mea, afirmase colonelul, când Dan îi prezentase fotografia lui Dobrotan, făcută pe aeroport, atunci când tot încerca să-și „aranjeze“ cravata.

Deși minuscul, aparatul fotografic din acul de cravată prinsese o imagine destul de clară a inginerului.

*

— Acesta nu este savantul Horia Domileanu! exclamase furios redactorul-șef Lăzăroiu, aruncând pe masa de lucru fotografia prezentată de fotoreporterul Dorian. Ați ratat bunătate de articol, continuă el, sfredelindu-i cu privirea. Nu mă așteptam la așa ceva din partea voastră!

Radu privea consternat, din fotoliul unde se instalase, ceașca de cafea amară, pe care nu-i venea s-o mai bea. Și, deodată, îi apăru în fața ochilor imaginea fostului coleg de liceu, Dan Tomescu.

„Da, din cauza lui n-am reușit să iau legătura cu savantul“, gândi el.

Dar umbra de supărare o alungară acele dragi amintiri din vremea adolescenței, când amândoi gustaseră din bucuria și amărăciunea primei iubiri.

Surâse amintirilor și reuși astfel să-l enerveze pe Lăzăroiu.

— Eu îți vorbesc serios, și tu găsești că tot ce-ți spun eu este teribil de amuzant, nu?

Și ieși, trântind ușa, ceea ce de fapt nu prea intra în obiceiul său.

Continuându-și firul gândurilor, Radu căuta să-și amintească numele străzii unde locuia Dan Tomescu. Era dornic să-l reîntâlnească și, împreună, să depene caierul copilăriei pierdute.

Își îmbrăcă la iuțeală pardesiul și ieși din redacție, fredonând un cântec la modă de pe vremea când era licean.

Dorian rămase perplex în cameră, incapabil să înțeleagă atât criza de nervi a lui Lăzăroiu, cât și inexplicabila voie bună a prietenului său.

*

Își aminti drumul până la casa lui Dan cu destulă greutate. Cartierul unde locuia acesta se schimbase mult în ultimii ani. Casele bătrânești, îngreunate sub povara anilor, cedaseră locul lor blocurilor zvelte și arătoase. Linia de tramvai dispăruse, iar caldarâmul se transformase în pavajul pe care acum șerpuiau mașini și autobuze.

Și totuși, printre siluetele blocurilor îi apăru la un moment dat

strada amintirilor: adumbrită de o parte și de alta de tei falnici, ale căror flori răspândeau, până departe, un miros dulceag-aromitor: parfumul copilăriei regăsite.

În colțul străzii redescopri casa Ioanei și privirea i se opri, cu firească emoție, asupra amintirilor dragi, pe care le cunoștea atât de bine și care parcă îl așteptaseră să se reîntoarcă la ele: banca, bolta cu trandafiri roșii ca sângele, nucul bătrân sub care așezau masa de ping-pong.

Rămase pironit locului, privind peste gardul scund și așteptând să iasă din casă o fetiță cu șuvițele de păr ca spicele de grâu, cu codițe scurte, prinse în panglici mici și albe, purtând același basc bleumarin de odinioară.

Dar casa rămânea tăcută, însingurată, și nimeni nu venea să-i turbure clipele de reverie.

Într-un târziu, când se hotărâse cu greu să se despartă de farmecul nostalgic al aducerilor-aminte, un Renault albastru se opri în dreptul lui, chiar lângă bordura trotuarului. Radu nu acordase nicio atenție acestui fapt. Gândurile îi erau undeva departe, într-o lume neașteptată decât de el, pe care o regăsea treptat, oarecum prăfuită de scurgerea timpului, dar odihnitoare, caldă, primitoare.

Se oprise acum din nou în fața altei case, ascunsă sub perdeaua frunzelor de iederă. Deschisese poarta și se mirase, zâmbind, că Ursu nu-i mai sărise înainte, cu labele cât copitele unui vițel, cu capul lungăreț și lățos, scuturându-și coada în forma unui mare semn de întrebare.

Urcase treptele din fața ușii de la intrare și, emoționat, apăsase pe butonul soneriei.

În timp ce aștepta, cu nerăbdare, să i se deschidă ușa, Renaultul albastru trecu aproape fără zgomot prin fața locuinței căpitanului de securitate Dan Tomescu. Un bărbat scund și gras își turti nasul de una din ferestrele mașinii, căutând să distingă cât mai lămurit numărul de pe tăblița de la poartă.

În vreme ce mașina se oprea la câțiva zeci de metri mai încolo, ușa de la intrarea casei acoperită de iederă se deschise și în prag se ivi o femeie cu părul nins de omătul anilor, dar păstrând aproape neschimbate trăsăturile acelea cu care o cunoscuse atât de bine, cu mulți ani în urmă.

Adina Tomescu îl recunoscuse imediat și îl poftise în casă, bucurându-se cu sinceră emoție că revedea unul dintre cei mai buni prieteni, din copilărie, ai fiului său.

În fața ceștilor pline cu cafea aburindă, se depănară aproape toate

amintirile celor doi băieți, din timpul anilor din liceu. Soneria telefonului întrerupse supărător atmosfera de intimitate: era Dan, care se interesa de sănătatea mamei sale. Aceasta, bucuroasă, îl anunță de vizita neașteptată a lui Radu, ceea ce pe Dan îl surprinse și îl deconcertă pentru moment, gândindu-se că era pentru a doua oară, în aceeași zi, când se întâlneau. Să fi fost o simplă întâmplare? Se scuză față de Radu, invocând că obligații de serviciu îl împiedecau să-l revadă, dar promițând că îi va rezerva una din zilele viitoare, în întregime.

Către ora prânzului, în timp ce Radu Balmuș se îndrepta, tot pe jos, spre casă – urmărit cu aceeași perseverență de ciudatul Renault albastru – Dan Tomescu își punea, în modul cel mai serios cu putință, întrebarea: „Oare nu cumva fostul meu coleg de liceu are vreo legătură cu dosarul «Căprioarei aurii?»“ Se hotărî să fie foarte circumspect și să se intereseze, în amănunt, de viața și activitatea acestuia, din momentul în care drumurile lor se despărțiseră.

Radu ajunse acasă într-o dispoziție sufletească excelentă. Deschise radioul și ascultă cu plăcere programul. Se transmitea o frumoasă melodie de dans. Tocmai căuta în frigider ceva de mâncare, când auzi soneria de la intrare. Deschise ușa. Un bărbat scund și gras îl salută cu gravitate și, fără să aștepte să fie invitat, pătrunse în încăpere. Se opri în dreptul ferestrei și, înclinându-se scurt, se recomandă:

— Maiorul de miliție... Păcuraru!

Radu Balmuș îi adresă o privire mirată și totodată întrebătoare.

— Știu! Vizita mea vă surprinde. În interesul unor cercetări vă solicit să-mi răspundeți, cu toată sinceritatea: ce știți despre inginerul Dobrotan?

Grăsunul rostise vorbele sacadate, apăsând pe fiecare silabă și acum, în așteptarea răspunsului, cerceta fața ziaristului cu multă atenție și încordare.

Radu îl privea aiurit, cu o figură care părea să-l indispună pe maior.

— N-am auzit... nu-l cunosc.

— Sunteți sigur?

— Da!

Își mai revenise din uluială, ceea ce maiorul sesiză cu ușurință. Trecu din nou la atac:

— Unde ați fost între orele zece și douăsprezece?

— În casa unui prieten din copilărie.

— Probabil, în legătură cu... „Căprioara aurie“!

Radu nu înțelegea rostul întrebării. Continuau să se suspecteze unul pe altul și întrebarea rămase fără răspuns timp de câteva minute. Maiorul frământa nervos, în buzunar, tocul unui revolver. „Ori se preface, ori cu adevărat nu știe nimic, gândi el. Poate că dacă îl ameninț îmi va mărturisi tot ce știe... dacă știe."

Deodată – ușa de la intrare rămăsese întredeschisă – auziră amândoi pași coborând pe scară.

„Lia! Ea trebuie să fie!" își spuse Radu.

Maiorul devenise pe neașteptate foarte agitat.

Pașii se opriră în dreptul intrării.

— Radu!

— Cine e? șuieră, printre dinți, maiorul.

— O vecină.

Radu ieși în întâmpinarea Liei.

— Am impresia că te-am deranjat.

— Nicidecum.

— Ești singur?

Ajunseseră în cameră. Radu tocmai voia să-i răspundă, când constată că în cameră nu se mai afla nimeni.

„A intrat, probabil, în bucătărie, în timp ce eu discutam cu Lia la ușa de la intrare."

— Te-am întrebat ceva și nu mi-ai răspuns.

Radu era vădit încurcat, ceea ce o îndreptăți pe Lia să-i surâdă ștrengărește. Pentru a risipi echivocul, Radu deschise ușa bucătăriei, hotărât să i-l prezinte Liei pe maior. Dar nici aici nu se afla nimeni. Ușa de la intrare era din nou întredeschisă, deși Radu își amintea foarte bine că o închisese în momentul când Lia a intrat în apartament.

„Foarte ciudat acest maior de miliție", își spuse el, în timp ce se reîntorcea în cameră.

Lia privea cu atenție pe fereastră.

— Aș putea să jur că n-am visat, murmură Radu.

— Ce anume?

— Adineauri am stat de vorbă cu cineva.

— Un bărbat?

— Da.

— Scund și gras?

— Exact! De unde știi?

— Bănuiesc, zâmbi amuzată Lia, continuând să privească pe fereastra care da spre stradă. Frumoasă mașină are individul, adăugă ea,

arătându-i un Renault albastru, care tocmai dispărea după colțul străzii.

*

Inginerul Dobrotan străbătea îngândurat marile bulevarde ale Parisului. Se despărțise, în urmă cu câteva ore, de savantul Horia Domileanu și de doctorul Vasile Vasilescu, pretextând o ușoară migrenă. De fapt, își dorise să fie singur, cu gândurile lui.

La amiază, în timpul banchetului dat în cinstea grupului de specialiști români, prezenți la Paris pentru perfectarea unor acorduri tehnice cu un grup similar de specialiști francezi, unul dintre chelneri îi strecurase discret, sub farfurie, un cartonaș de mărimea unei cărți de vizită, pe care scria doar atât: „Sunt la Paris. Trebuie să ne revedem!“

Primirea acestei enigmatice misive trecuse neobservată de ceilalți, cu toate că inginerul Dobrotan tresărise la vederea rândurilor așternute de un scris caligrafic, atât de bine cunoscut lui.

Hotărâse deci, după ce se terminase banchetul, să mediteze în deplină liniște asupra atitudinii ce avea să ia față de acest eveniment, care îl tulburase nespus de mult.

Nu își închipuise că „el“ se găsea la Paris. Îl știa departe, la Montevideo sau la Buenos Aires, în orice caz undeva, în America de Sud. Primise, foarte rar, câte o ilustrată, neiscălită, trimisă totdeauna pe adresa pictorului Caraiman, conținând banale salutări, concepute fiecare dintre ele în același stil lapidar și impersonal, ca: „Te salut și multă sănătate!“ Sau: „Salutări dragi din orașul X!“ și așa mai departe.

Ștampilele purtau însemnările diverselor orașe prin care trecea „el“: Santiago, Lima, Quitto, majoritatea situate în America de Sud sau Centrală.

Ilustratele acestea nu aveau altă semnificație pentru inginerul Dobrotan decât aceea că „el“ trăiește.

Timp de peste douăzeci de ani a avut această satisfacție: de a-l ști în viață și, totodată, cât mai departe. Nu și-ar fi dorit să-l mai revadă niciodată. Nu numai fiindcă se temea, dar și pentru că inginerului Dobrotan îi plăcea să creadă ceea ce știa toată lumea: că „el“ nu mai exista, că se prăvălise în prăpăstiile și grohotișurile uriașului masiv al Zăganului, se pulverizase în neant odată pentru totdeauna.

Se reîntoarse la hotel, către seară, copleșit de gânduri și se închise în camera lui, înfricoșat și având senzația că are capul strâns în cercuri de fier. Ceru băiatului de serviciu un antinevralgic și un ceai. Acesta îi aduse și un nou cartonaș, identic cu cel primit la amiază, dar cu un alt conținut:

„Te aştept mâine seară, la orele opt, în fața hotelului!“

Înghiți cu noduri antinevralgicul și sorbi de câteva ori din ceai. Apoi se lungi pe canapea, așa îmbrăcat cum era, căutând să adoarmă. Nu reuși. Noaptea își lăsă între timp zăbranicul și întunericul cuprinse încăperea. Își așeză mâinile sub cap și privi pe fereastră jocul luminilor de la reclamele și firmele Parisului nocturn.

Încet, încet durerea de cap îl părăsi, lăsând locul unei moleșeli ciudate. Era la hotarul dintre vis și viață, dintre prezent și trecut, și lumina amintirilor începu să-și deruleze filmul pe îndelete, proiectată pe tavanul unei camere dintr-un hotel al Parisului.

Era într-o dimineață mohorâtă de octombrie a anului 1943. Studentul la Politehnică Romulus Dobrotan stătea ghemuit într-un colț al unui vagonet de scânduri. Prin acoperișul de tablă, ciuruit ca o sită și cârpit ici-colo cu placaj, răzbăteau din când în când stropii de ploaie.

Trenulețul forestier urca, din greu, spre Cheia. În vagonet, singurii tovarăși de călătorie ai lui Dobrotan erau un pădurar și un tăietor de lemne.

Se hotărâse, seara târziu, să se reîntoarcă acasă. Deschiderea cursurilor la facultate se amânase din nou și toată ambianța nu era de loc încurajatoare. De pe front veneau zilnic știri tot mai proaste. Iarna se anunța grea; lipsurile erau din ce în ce mai evidente și mai numeroase.

În București, atmosfera era apăsătoare, deprimantă. Cel puțin aici, la Cheia, va fi în mijlocul familiei, va colinda – dacă vremea îi va permite – împrejurimile, va inspira aerul ozonat al munților acoperiți de puzderia brazilor.

Trenulețul se opri brusc. Privi pe singura fereastră a vagonetului și constată cu bucurie că a ajuns la destinație.

Pornise, nepăsător și vesel, prin burnița tot mai deasă, tot mai pătrunzătoare. Poteca șerpuia printre copacii bătrâni până la tăpșanul pe care se profila acum, semeață și sumbră, vila care purta numele stăpânei ei.

Mara Dobrotan era ceea ce se poate numi, fără doar și poate, o femeie excepțional de frumoasă, în contrast flagrant cu soțul ei, Traian, un tip vulgar, cu o înfățișare fizică, confirmând și celor mai neîncrezători că omul se trage totuși din urangutani și gorile.

La poartă îi ieși înainte, bucurându-se bezmetic, Lup. Se târa pe burtă, scheuna și aproape că-și frângea coada într-un vârtej amețitor. Urcă scara de piatră însoțit de Lup, până în dreptul ușii. Câinele rămase

cuminte, așezat pe labele dinapoi, neîndrăznind să pătrundă acolo, unde nu aveau dreptul decât stăpânii lui.

Dinăuntru răzbăteau acordurile unui vals de Chopin. Se bucură la gândul că o găsea pe maică-sa îndeletnicindu-se cu ocupația ei favorită. Deschisese ușa și năvălise în încăpere cu gândul că apariția sa va însemna o surpriză plăcută, dar cel care rămăsese surprins, în mijlocul camerei, era tocmai el.

Salonul, deși în plină zi, se afla cufundat în penumbră din pricina stolurilor trase, care împiedecau lumina să pătrundă prin ferestre. Așezat comod în fotoliul preferat al tatălui său, un necunoscut sorbea tacticos dintr-o ceașcă.

La apariția neașteptată, individul sărise din fotoliu, își răsturnase cafeaua pe pantaloni, ceașca se rostogolise cât colo și, în mod ciudat, cu o dexteritate nemaipomenită, deși nu folosea decât o singură mână, reușise să scoată din buzunarul de la spate un revolver, pe care îl îndreptase imediat asupra lui.

De pe scaunul de la pian se ridicase, tot atât de repede, Mara Dobrotan:

— Liniștiți-vă, Herr baron! E fiul meu!

Ciungul schițase un rânjet, care voia să însemne, probabil, un surâs, își vârâse revolverul în buzunar și îi întinsese singura lui mână. Fixându-l mai atent cu privirea, își dădu seama că lui „Herr baron“ îi sticlea un ochi într-un mod ciudat. Presupusese că era din sticlă și nu se înșelase câtuși de puțin.

Astfel îl cunoscu studentul la Politehnică Romulus Dobrotan pe baronul Georg van Samisch.

— Încântat de cunoștință! se schimonosi baronul.

— O, dragul meu copil, ce e cu tine? De ce nu ne-ai anunțat la telefon?

Tot vorbind, mama îi așeza șuvițele de păr rebele, de pe frunte. Tânărul Dobrotan îi sărută, în tăcere, mâna.

— S-a amânat deschiderea cursurilor, mamă!

— Pentru mult timp?

— Nu știu precis. Am crezut că e mai bine să stau acasă.

— Ce noutăți ai de prin București?

Întrebarea rămase fără răspuns nu pentru că n-ar fi avut ce povesti – noutăți erau destule – dar ceva îl reținea să discute prea multe, și acest „ceva“ era prezența străinului acela în casa lor. Pretextând că vrea să-și desfacă geamantanul în cameră, urcă în fugă scara interioară, care

ducea la etaj.

La ora prânzului se întoarse acasă și Traian Dobrotan. Tatăl și fiul se îmbrățișară fără nicio efuziune.

Bătrânul înfuleca mâncarea, sorbind și clămpănind maxilarele, întrebând, printre înghițituri, care mai era „atmosfera“ în Capitală. Tânărul Dobrotan îi explică situația, de loc trandafirie, de pe front, situație ce crease o panică justificată la București.

— Sunt cu gândul numai la ce o să se întâmple la fabrică. Oare ce se va alege de ea?

Bătrânul Dobrotan isprăvise masa și acum, tolănit în fotoliul favorit – în care Romulus îl găsise de dimineață așezat pe baron – fuma țigară după țigară.

— Ce-are a face frontul cu fabrica unde lucrezi? îl întrebă Romulus.

— Habar n-ai! Ești un cretin! răcni taică-său. Apropierea frontului îi face pe muncitori să saboteze lucrul. Patronul mă va concedia pentru incapacitate. Unde să te angajezi în vremurile astea tulburi? O să ne facem bagajele, ai să vezi!

— Știu că ai pus ceva bani deoparte. Îți vor folosi, dacă te concediază de la fabrică.

— Bani? Ce valoare au banii astăzi, când ne amenință inflația? Degeaba m-am chinuit să-i strâng. Sunt bani de aruncat.

— Nu vorbi așa, tată! Ai putea să cumperi niște obiecte de preț.

— Ce fel de obiecte?

— Știu eu... De exemplu, giuvaieruri.

— Nu e rea ideea lui Romulus, interveni în discuție maică-sa.

Bătrânul Dobrotan aprinse o nouă țigară și urmări fumul șerpuitor, până ce se risipi înspre plafonul camerei.

— Mda... Într-adevăr. Ideea nu e rea! E bună și căpățâna lui la ceva, izbucni el într-un hohot de râs vulgar, care îi provocă un puternic acces de tuse tabagică. Să știți chiar că a sosit la țanc, adăugă bătrânul, în momentul când i se potoli tusea. Vouă pot să vă spun, dar să dea naiba să suflați o vorbuliță, că pe urmă va fi vai și amar de voi! Ați înțeles?

Se ridicase de pe fotoliu și acum străbătea, cu pași lungi și apăsați, încăperea, făcând să trosnească din încheieturi dușumelele sub apăsarea corpului său scurt și gras.

După o bucată de vreme se opri în fața lor și, fixându-se bine pe picioarele butucănoase, îi amenință cu degetul:

— Ne-am înțeles? Să nu crâcniți vreo vorbă, că mă fac foc!

Mara și Romulus îl urmăreau curioși și intrigați în același timp.

— L-ai cunoscut și tu pe baron, nu-i așa?

— Azi-dimineață.

— Ce părere ai despre el?

— Destul de proastă, murmură Romulus, fiindu-i teamă că părerea lui ar putea să-l enerveze pe bătrân.

— Foarte bine, consimți, în mod surprinzător, acesta. Și eu sunt de aceeași părere. Ei bine, baronul are de vânzare un tablou de o mare valoare, pictat de Grigore Nestorescu. Ce-ați spune să-l cumpărăm?

Și fiindcă ceilalți nu se grăbiră să-i răspundă, adăugă:

— E un tablou de o frumusețe rară, un exemplar unic!

— Ești sigur că e original? îndrăzni să-l întrebe Mara.

— Absolut! Baronul mi-a arătat certificatul de autenticitate, semnat și parafat de cei mai mari specialiști germani. Și apoi nu uitați că mai există, prin împrejurimi, pictorul Caraiman.

— Bețivul acela? ridică umerii, disprețuitoare, Mara.

— Bețiv sau nu, eu vă spun că e un talent, că va ajunge o somitate în materie și că el îmi va confirma autenticitatea tabloului.

Dobrotan jubila, își freca mulțumit palmele și gesticula tot timpul.

— Iar dacă e o copie, voi învesti banii în altceva, se înțelege, continuă el, după ce se potoli din entuziasmul ce-l cuprinsese.

A doua zi de dimineață, prima persoană cu care se întâlnise Romulus Dobrotan a fost Begu. Între cei doi exista o prietenie sinceră, o afinitate izvorâtă nu numai din faptul că Romulus încă mai studia, iar Begu absolvise o facultate ce le era comună, dar și pentru că studentul admira nespus de mult frumusețea morală a inginerului.

De altfel, Begu era îndrăgit de toți oamenii care lucrau sub conducerea lui. Astfel, deși muncitorii știau că inginerul conducea sectorul cel mai greu și mai primejdios, cei mai mulți dintre ei se străduiseră să facă parte tocmai din acest sector.

În ceea ce îl privea pe van Samisch, acesta îl aprecia pe Begu ca excelent pregătit din punct de vedere profesional; inginerul român era singurul dintre tehnicienii, militari sau civili, germani sau români, căruia baronul îi acorda o încredere nemaipomenită.

Inginerul se îndrepta spre șantier. Mergea alene, cu privirea ațintită spre vârfurile brazilor, urmărind zbenguiala nebună a unei veverițe, așa că aproape se trezi în brațe cu prietenul său, care alerga spre el, pe poteca îngustă.

— Romulus! Tu, aici?!

Îl îmbrățișă cu dragoste paternă, deși diferența de vârstă dintre ei nu era mai mare de șase - șapte ani. Și întocmai ca și Mara Dobrotan, îi așeză cu grijă, la locul lor, șuvițele de păr rebele.

— Când ai venit?

— Ieri dimineață!

— Și eu aflu de-abia acum...

În tonul cu care rostise aceste cuvinte era o umbră de reproș, care nu-i scăpă lui Romulus.

— Cum merg lucrările?

— Ca de obicei.

— Adică?

— Încet, greu! Ne târâm ca niște melci...

— Motivat!

— Mde...

— E o lucrare de proporții. Lucrați la altitudine, uneori pe porțiuni greu accesibile...

— Așa o fi, dar am primit un termen pe care dacă nu-l vom respecta...

Își lăsă fraza neterminată, însă nu era greu de înțeles ceea ce Begu voia să spună. În privința finalizării șoselei strategice, baronul van Samisch nu ar fi îngăduit, sub niciun motiv, depășirea termenului fixat de superiorii săi.

— Nu pot să-l sufăr pe baron! izbucni, deodată, tânărul Dobrotan. Când a sosit pe aici?

— De puțină vreme. Să tot fie vreo lună.

— E șeful șantierului?

— Da! Cam așa ceva. Poate chiar mai mult decât atât, surâse enigmatic Begu. De fapt, a fost adus în mod special... pentru a accelera mersul lucrărilor.

— Și cu toate astea...

— Da... Cu toate astea... îngână inginerul.

Se apropiau de gardul de sârmă ghimpată care înconjura, pe toată întinderea lui, șantierul. În depărtare se profilau siluetele șantierelor.

— Ascultă! Vreau să-ți încredințez un secret, spuse repede Romulus.

— Dacă e un secret, nu văd rostul pentru care...

— Dumitale pot să-ți spun. Îmi ești ca un frate! Ca un frate mai mare, completă el, roșindu-se până în vârful urechilor. Baronul are un

tablou de Nestorescu.

Întreaga înfățișare a inginerului Begu se schimbă deodată, fapt pe care tânărul Dobrotan îl remarcă numaidecât. Surâsul îi dispăruse de pe buze; era încordat ca un arc, gata să sloboadă săgeata din el.

— Ce-ai spus?!

— Că baronul are un tablou...

— De unde știi?

— De la tata. Vrea să i-l cumpere.

— Ești sigur?

— Da. Numai că tata ne-a amenințat, pe mine și pe mama, să nu divulgăm acest plan al lui nimănui.

Inginerul se opri brusc, cercetă cu luare-aminte împrejurimile. S-ar fi spus că îi era teamă ca nu cumva vorbele lor să fie auzite de cineva. Acum avea o înfățișare gravă, posomorâtă.

— Aș vrea să stăm mai pe îndelete de vorbă!

Romulus răsuflă ușurat. „Va să zică prietenul lui nu se supărase.“ De altfel, nu înțelegea pricina mâhnirii acestuia, în momentul când îi încredințase „secretul“ lui. Oare inginerul era și el amator să achiziționeze tabloul?

— Nu treci astă-seară pe la noi?

— Bine. Voi vedea. Am să încerc!

Își strânseră mâinile voinicește și se despărțiră.

Begu plecase spre șantier îngândurat, iar Romulus Dobrotan, încă nedumerit asupra pricinii mâhnirii neașteptate a prietenului său, se întoarse acasă.

*

Soneria telefonului zbânâia prelung și insistent. Inginerul Romulus Dobrotan tresări din visare și își întrerupse șirul amintirilor. Căută să-și dea seama, în primul rând, unde se găsea. În cele din urmă se hotărî să răspundă la telefon:

— Alo!

— Romulus?

Întrebarea îl săgetă drept în inimă. Mai bine spus, nu întrebarea, ci vocea de la celălalt capăt al firului.

Era „el“!

— Ai să vii la întâlnire mâine seară, nu-i așa? Să nu uiți! Te aștept în fața hotelului... la ora opt.

Celălalt închise telefonul, fără a mai aștepta vreun răspuns.

Multă vreme, inginerul Dobrotan rămase cu receptorul în mână, privind năuc aparatul telefonic, ca și cum s-ar fi așteptat ca acesta să explodeze dintr-o clipă într-alta.

Într-un târziu, se hotărî să reașeze receptorul în furcă.

Un junghi îi străbătu tâmpla.

„Reîncepe migrena“, își spuse el. Se așeză iar în pat. Căuta stăruitor să reînnoade firul amintirilor de acolo de unde îl întrerupsese soneria telefonului.

Ce se întâmplase, atunci, în seara când îl invitase pe Begu să vină la ei acasă? Ah, da! Erau în salon. Maică-sa cânta la pian tot un vals de Chopin, în timp ce taică-său juca șah cu baronul.

El stătea cu fruntea lipită de fereastră, scrutând întunericul, în așteptarea prietenului drag.

Tresări. O umbră se strecurase pe poartă și Lup îi ieșise în întâmpinare, gudurându-se. Necunoscutul păși cu băgare de seamă în umbra brazilor ce se aliniau de-o parte și de alta a aleii, evitând să calce pe pietriș, spre a nu face zgomot. Când ajunse în dreptul scării, lumina din interiorul vilei îi desluși, pentru o clipă, trăsăturile, și Romulus îl recunoscu pe pictorul Caraiman. Nu-i plăcea de loc acest individ bețiv, plin de ifose, dar totodată slugarnic în fața persoanelor care îl interesau în mod deosebit. Dintre acestea făcea parte și taică-său, deoarece Caraiman nu avea câștiguri stabile, și bătrânul Dobrotan avea o inexplicabilă slăbiciune pentru el, dăruindu-i, deseori, sume de bani, cu care pictorul își astâmpăra nepotolita-i sete.

Romulus se îndepărtă de la fereastră și scrută nerăbdător ușa. Dar Caraiman întârzia să apară.

„Probabil că trage cu urechea“, își zise el.

Se apropie cu pași sprinteni de ușă și o deschise brusc. Rămase surprins, incapabil să rostească un singur cuvânt. În cameră se afla doar „el“. Cât despre Caraiman, nici urmă.

Îl revedea după doi ani de zile și, cu toate astea, nu simți niciun fel de emoție, firească în astfel de împrejurări.

Era îmbrăcat în uniformă de subofițer german. Îl salută, în primul rând, pe van Samisch. Pe Romulus îl bătu, amical, cu palma pe umăr.

Nici nu apucă să se înfiripe o discuție între ei doi, când cineva ciocăni puternic în ușă. Romulus alergă într-un suflet. Era, în sfârșit, Begu.

Mara Dobrotan se îndreptă spre bucătărie. Înainte de a părăsi

încăperea, aruncă o privire spre „el“ și Romulus ar fi putut să jure că în ochii maică-si străluceau multe boabe de mărgăritar, izvorâte din sentimentele celor care își revăd ființele dragi și apropiate reîntoarse acasă.

Begu îl salutase politicos, dar rece. Nici acest amănunt nu-i scăpase tânărului Dobrotan.

Seara trecea monotonă, într-o atmosferă de plictiseală și suspiciune reciprocă. „El“ adusese o sticlă de cvas, din care băuse singur mai mult de jumătate. Ceilalți gustaseră câte un păhărel, în afara baronului, care nu suferea băuturile alcoolice.

Aproape de ora zece, bătrânul Dobrotan se retrase în biroul său cu baronul, și Romulus înțelese că urmau să discute problema cumpărării tabloului. Begu pretextă că i se făcuse somn și îl rugă să-l însoțească o bucată de drum. Bineînțeles, acceptase propunerea cu entuziasm.

Pășeau tăcuți pe potecă, unul lângă altul.

— Ascultă, dragul meu, fii atent la ceea ce am să-ți spun! rupse cel dintâi tăcerea inginerul. Poate că nu e bine ceea ce fac, dar nu am de ales, continuă el, după o scurtă pauză, în care Romulus ghicise instinctiv că prietenul său nu se hotărâse încă dacă să-i încredințeze sau nu o anumită taină. Baronul van Samisch nu e numai conducătorul tehnic al șantierului unde lucrez. El dirijează și o puternică rețea de spionaj.

— Bănuiam!

— Eu sunt sigur. Foarte sigur. Nu mă întreba de unde știu o mulțime de lucruri. Să fii convins că ceea ce-ți spun este deosebit de important. E o taină, pe care nu o cunosc decât câțiva oameni curajoși, gata să-și sacrifice în orice moment și viața pentru a împiedica, cu orice preț, săvârșirea unui plan criminal.

Inginerul se oprise și Romulus avea impresia că Begu semăna acum cu o ciută hăituită, care adulmecă aerul, simțind apropierea vânătorului. După ce se mai liniști, îl trase aproape de el și îl îndemnă să se așeze pe trunchiul unui brad, doborât de un trăsnet. Acum îi vorbea șoptit și repede:

— S-ar putea să nu mai am mult de trăit.

— O! Nu se poate! gemu dureros tânărul.

— În orice moment viața mea e în primejdie. Nu îți cer decât un singur lucru, care poate ție îți va fi mai la îndemână decât îmi e mie.

— Sunt gata să fac orice pentru tine, știi bine!

— Nu te pripi! E vorba să lupți poate chiar împotriva familiei tale. Vezi, nu e atât de ușor!

— Nu înțeleg prea bine despre ce e vorba, dar îți repet că...

— Ssst! Vorbește, mai încet! Pe aici și pădurile au urechi! E o acțiune primejdioasă, pe care trebuie să o ducem la bun sfârșit... cu ajutorul tău. Fasciștii sunt ca și înfrânți...

— De bună seamă!

— În retragerea lor disperată au pus la cale crearea unor șosele strategice, așa cum e aceea la care lucrez și eu în prezent, dar și distrugerea unor obiective importante din sectorul în care ne aflăm. Trebuie să descoperim, imediat, care sunt obiectivele pe care vor să le nimicească.

— Și... cum pot să te ajut eu?

— Ai pomenit astăzi dimineață de un tablou, pe care baronul vrea să-l vândă tatălui tău.

— Da! Se pare că e o piesă rară.

— E vorba de un tablou intitulat „Căprioara aurie“. Într-adevăr, e o piesă prețioasă din două puncte de vedere: unul, al tabloului în sine, dar cel de-al doilea are o însemnătate infinit mai mare. Tabloul conține ascunse în pânza sa proiecte criminale. Trebuie să punem mâna pe el neapărat!

— Cum?! Crezi că s-ar putea ca tocmai tabloul pe care îl cumpără tata să fie cel pe care îl cauți?

— N-ar fi exclus!

— Vrei să spui că... În acest caz înseamnă că îl bănuiești pe tatăl meu!

Nu reușea să-și mai adune gândurile. Simțea că sângele îi zvâcnește în tâmple. Inginerul îl privea cu duioșie, cu aceeași dragoste sinceră, pe care i-o purtase în sufletul său dintotdeauna.

— Dragul meu... Nu pot să fac decât supoziții... S-ar putea ca tatăl tău să acționeze fără să-și dea seama în folosul rețelei de spionaj. Sunt forțat de împrejurări să apelez la tine, altfel n-aș fi făcut-o! Trebuie să acționez cu rapiditate și numai tu îmi poți veni în ajutor!

Romulus se hotărî să-l sprijine pe bunul său prieten cu orice risc și împotriva oricui.

— Ce am de făcut?

— Deocamdată să mă înștiințezi despre tot ce se întâmplă în legătură cu tabloul.

Se întorsese acasă, copleșit de gânduri neliniștitoare, așa că nu băgase de seamă că mai tot timpul cineva îl urmărise îndeaproape, ca o umbră tăcută și amenințătoare.

În casă era liniște. În salon îl găsi numai pe tatăl său, fumând îngândurat o țigară.

— Tată! îndrăzni el, într-un târziu, să rupă tăcerea.

Bătrânul Dobrotan îl privi, ca și cum atunci și-ar fi dat seama că se mai află cineva în încăpere.

— Ce dorești?

— Ai... Ai aranjat?

— Ce anume?

— Cumpărarea tabloului.

— Ce te privește? se răsti, deodată, taică-său.

Întrebarea rămase fără răspuns. Stăteau amândoi încordați, examinându-se reciproc, căutând parcă să-și ghicească cele mai ascunse gânduri. În cameră se așternuse, o liniște prevestitoare de furtuni.

De sus, de la etaj, se auziră pași grei pe scara interioară, de lemn. Romulus ridică buimac privirea. Era „el“. Mai mult ca sigur că trăsese cu urechea. Auzise deci crâmpeiul de discuție. Ce va urma acum? „El“ se apropiase de taică-său, scrâșnind din dinți:

— Așadar, ai trăncănit?

Bătrânul Dobrotan protestă formal, dar bolboroselile lui întăriră convingerea celuilalt, care continuă amenințător:

— Ai să-mi povestești numaidecât!

— Ce să-ți povestesc?

— Ce anume știe Romulus despre „afacerea“ noastră?

— Nu știe nimic! Ți-o jur! Întreabă-l!

— De la cine ai aflat despre tablou? se întoarse „el“ amenințător către Romulus.

— Într-un fel... a fost ideea mea.

— Nu, zău? rânji batjocoritor „el“.

— I-am sugerat lui tata să cumpere bijuterii sau alte obiecte de valoare.

— Așa? Numai atât?

— Ce altceva ai vrea?

— Ascultă! Ascultă-mă bine!

Se apropiase într-atâta de Romulus, încât acesta îi simțea răsuflarea învăluindu-i obrajii.

— Chiar dacă știi ceva mai mult, să uiți imediat! Ai înțeles?

— Da.

— Îți spun în binele tău.

— Sunt convins.

Se mira el singur de unde avusese atâta tărie să nu se trădeze.

De-abia când ajunsese în camera lui, tensiunea nervoasă care îl cuprinsese explodă întocmai unui dop de șampanie și, înfundându-și nasul în pernă, plânse lacrimi amare. Într-un târziu, se liniști și somnul binefăcător îl surprinse, așa îmbrăcat cum era.

*

Renunță să ia liftul și coborî încet scările. Parcă voia să mai câștige timp, deși știa bine că întâlnirea era inevitabilă. Ajunse în holul imens al hotelului și, fără să vrea, își aruncă privirea pe ceasul electric, așezat deasupra intrării. Era ora opt. Pentru un moment se gândi să se întoarcă în camera lui, dar se răzgândi imediat. „El“ tot îl va găsi. Chiar dacă s-ar ascunde și în gaură de șarpe! Și ar fi fost mai rău așa. Sau, cine știe? Poate că totuși ar fi fost mai bine...

Tulburat de gânduri, ieși în stradă. Nu se zărea decât o limuzină imensă, de culoare neagră, garată în apropiere. Instinctiv se îndreptă într-acolo. Nu greșise. Una dintre portiere se deschise și cineva, pe care nu-l distingea bine din pricina întunericului din mașină, îi făcu semn să urce.

Se rezemă de speteaza scaunului, neîndrăznind să scoată o vorbă. Abia când mașina porni, întoarse fața spre „el“. Atunci inginerul Romulus Dobrotan se privi ca într-o oglindă.

Dacă șoferul mașinii ar fi întors, măcar pentru o clipă, privirea spre cei doi pasageri, cu siguranță că ar fi scăpat volanul din mâini de uimire, pentru că – deși putea să jure că nu pusese în acea seară strop de băutură alcoolică în gură – ar fi avut în față imaginea dublă a persoanei care îl angajase pentru o plimbare în împrejurimile Parisului.

*

Mașina se strecura tăcută, în noapte, spre o țintă necunoscută pentru Romulus Dobrotan.

Privea posac pe ferestre luminile bulevardelor sau ale străzilor pe unde treceau; încercă să reînnoade firul amintirilor, de acolo de unde le lăsase în seara trecută.

Hoinărea, fără nicio țintă, pe poteca arsă de soare. Nu știa în ce fel îi putea fi de folos lui Begu. Era convins că acum nu va mai reuși să afle nimic în legătură cu tabloul.

Se opri în dreptul unui pârâiaș cu apa limpede și clară ca lacrima,

ce șipotea vijelios printre pietre.

Se așeză pe o buturugă și începu să azvârle pietricele în apă. Preocupat de joaca aceasta, care îl destindea pentru un moment, nu băgă de seamă că cineva se apropiase la câțiva pași de el, astfel că vocea individului îl surprinse și îl făcu să tresară, ca și cum l-ar fi trezit cineva, brusc, dintr-un somn adânc.

— Romulus! Tu ești, băiatule?

Se întoarse și constată cu neplăcere că individul care îi tulburase gândurile nu era altul decât Caraiman.

— Minunat loc pentru pictură și pentru meditație, nu-i așa?

Pictorul se apropie de el și se așeză alături, pe buturugă. Duhnea a alcool de proastă calitate și părea să fie destul de bine amețit. Își puse mâna păroasă pe genunchii lui.

— Să știi că îți sunt prieten... Bun prieten, deși tu fugi întotdeauna de mine.

Romulus îl privi nehotărât. Un gând îi încolți în minte: „Ce-ar fi să-l iscodesc pe Caraiman despre tablou? Dar dacă pictorul nu știe nimic? Și dacă aflase ceva, oare nu mă va trăda? Dacă va spune totul lui taică-meu? Dacă e în legătură cu «el»? Sau chiar cu baronul?“ Și totuși ar fi fost o unică șansă. Trebuia să riște.

Spre surprinderea pictorului, Romulus legă o conversație extrem de interesantă, aducând vorba, cu mult meșteșug, despre tablouri. Și iată că pictorul părea că se lasă prins în cursă, fără să-și dea seama, deoarece, la un moment dat, îi spuse lui Romulus:

— Știi că taică-tău e pe cale să achiziționeze un tablou de mare valoare?

— Despre ce tablou e vorba? întrebă Romulus, căutând să-și ascundă nerăbdarea care-l clocotea.

Caraiman ezita să răspundă.

— Am jurat să nu spun nimic!

— Fac cinste, pe onoarea mea! Sunt curios să aflu.

După o oarecare ezitare, Caraiman se hotărî:

— E vorba de o pictură inedită a lui Nestorescu.

Romulus făcu pe miratul:

— Nu cred!

— Am văzut-o cu ochii mei.

— S-ar putea să fie un fals.

— Ce dracu! Știi doar că mă pricep.

— Cine-i vânzătorul?

— Habar n-am!

Îl privi în ochi și pictorul nu-i ocoli privirea. De altfel, răspunsul venise prompt. Se părea că rostise adevărul.

— Când ai văzut tabloul?

— Astăzi de dimineață. Mi l-a arătat taică-tău.

— Unde?

— Acasă la voi.

Romulus sări, fără să vrea, în picioare.

— Ce este? Ce-i cu tine?! bâigui pictorul.

— Ascultă, Caraiman! Să nu-i pomenești lui taică-meu nimic despre ce-am vorbit.

— Îți jur, dar, te implor, nici tu să nu sufli nimănui vreun cuvânt! Altfel... mă ia naiba!

— Fii fără grijă!

Îi venea să-l sărute pe nesuferitul de Caraiman. Ardea de nerăbdare... și ar fi vrut să zboare până acasă.

Însă pe drum își spuse că nu trebuie să trădeze bucuria care îi învăluise sufletul. În același timp, se gândea că era necesar să-l înștiințeze pe Begu de faptul că descoperise locul unde se afla tabloul „Căprioara aurie“ și cumplitele documente pe care le ascundea în pânza lui.

Acasă nu era nimeni. Nici chiar maică-sa. Norocul părea să-i surâdă. Urcă treptele scării interioare, două câte două. Ajunse, în câteva clipe, în fața ușii de la camera-birou a tatălui său. Abia acum îl cuprinse emoția și îndoiala. Apăsă pe clanță. Ușa era închisă.

Cum de nu i-a trecut prin gând de la început? Dacă era adevărat că tabloul se afla acum în casa lor și, mai ales, dacă tatăl său era inițiat asupra documentelor, era de la sine înțeles că tabloul fusese ascuns cu grijă.

Coborî în salon. Îl chinuiau câteva întrebări, la care nu prea găsea răspunsul.

Nu înțelegea de ce baronul încredința niște documente importante tatălui său. Se cunoșteau de puțină vreme.

Dar era la mijloc și „el“. Poate că misiunea „lui“ era tocmai aceea de a face ca documentele să ajungă la locul potrivit. De ce-a fost preferat însă un român, chiar dacă în momentul acela îndeplinește oficiile unui subofițer german?

Ar fi fost mai simplu și mult mai precaut ca baronul să încredințeze misiunea unor oameni mai apropiați lui. Agenții secreți ai batalionului german, staționați prin împrejurimi, erau probabil destul de

numeroși.

Și ce rost avea să fie aleasă, ca ascunzătoare a unor documente importante, tocmai pictura lui Nestorescu, când existau poate sute de alte metode, mult mai sigure?

Da! Erau zeci de întrebări care i se păreau fără răspuns și nu numai atât. Întreaga acțiune a baronului van Samisch îi apărea ilogică, lipsită de sens.

Cu toate acestea, Begu îl asigurase că documentele secrete erau ascunse în pânza tabloului. Dacă n-ar fi avut informații precise, tânărul inginer n-ar fi riscat o acțiune atât de primejdioasă.

Trebuie să se convingă numaidecât de existența documentelor. Dar cum? Dacă s-ar duce la șantier... să se sfătuiască cu Begu? Dar acolo nu poate intra. Nu are „Aussweis“ și ar da de bănuit.

Îl auzi pe Lup lătrând furios. Se uită pe fereastră. Baronul, însoțit de „el“, traversa grădina.

În mai puțin de câteva secunde, o idee îi încolți în minte. Răsuci, cu iuțeala fulgerului, cheia în broască și o ascunse în buzunar. Apoi se repezi pe scări. Până când ceilalți vor deschide ușa de la intrare, va găsi un loc potrivit, de unde să audă ce vor discuta, fără să fie văzut.

Pe coridorul de la etaj, chiar în apropierea ușii de la biroul bătrânului Dobrotan, se afla o draperie care acoperea diverse obiecte de uz casnic. Se ascunse acolo, cu inima ticăind de emoție. Pași grei bocăneau pe scara de lemn.

Cei doi discutau foarte aprins în limba germană, pe care Romulus o înțelegea destul de bine.

Deodată se făcu liniște. Oare ce se întâmpla?

Simțea că inima bate năvalnic, gata să-i spargă pieptul. Totul nu durase decât câteva secunde, până în clipa când cei doi reluară discuția, dar lui Romulus i se păruse că a trecut o veșnicie.

Probabil că unul dintre ei avea cheia de la biroul lui taică-său, sau o cheie universală, deoarece reușiră să deschidă ușa. Spre norocul lui o lăsaseră întredeschisă, fiindcă le auzea destul de clar vocile. Acum trebuia să-și încordeze atenția, spre a înțelege ce anume discutau.

— Vei duce tabloul sâmbătă, imediat după prânz, la cabana de la Muntele Roșu. Ai înțeles?

— Da, domnule baron!

— Acolo vei găsi persoana care va prelua documentele. E nevoie să-ți repet?

— Nu, domnule baron!

— Bine! Foarte bine!

Romulus simțea boabele transpirației scurgându-se, picătură după picătură, de-a lungul șirei spinării. Un singur gest necugetat, sau un strănut, sau naiba știe ce altceva, ar fi fost de ajuns să-i trădeze prezența; și atunci totul s-ar fi dărâmat ca un castel de cărți de joc tocmai acum, când se afla în posesia unor informații atât de prețioase pentru inginerul Begu.

— E splendid, nu? întrebă baronul.

— Da, e foarte reușit!

— Și nimănui nu i-ar trece prin cap că am găsit o ascunzătoare atât de originală!

— Într-adevăr!

Probabil că acum admirau tabloul.

— Îl lăsăm tot aici?

— Bineînțeles! Răsucește pânza și pune-o la locul ei... în tub.

Din nou câteva momente de tăcere. În sfârșit, auzi cum închideau casa de fier, apoi pașii lor prin cameră și cheia răsucită în broască.

— Ai închis bine?

— Se înțelege, domnule baron!

Acum coborau scara interioară de lemn. Se opriseră în salon.

— Deci, ne-am înțeles?

— Sâmbătă, imediat după prânz, duc tabloul la cabana Muntele Roșu.

— Îți trebuie o escortă? Aș putea să-ți dau trei-patru soldați.

— Fiți fără grijă! Mă descurc și singur. Nu vreau să dăm de bănuit absolut nimic. O escortă ar atrage atenția. Dacă sunt numai eu, voi trece neobservat. De altfel, o să îmbrac hainele civile.

— Foarte bine! Foarte bine!

Ieșiră, trântind cu zgomot ușa de la intrare. În curte, Lup făcea o larmă asurzitoare, lătrând cu înverșunare pe baron.

Acum putea să iasă din ascunzătoare. Era transpirat din cap până în degetele de la picioare, extenuat de emoție, dar fericit ca nimeni altul.

Avusese o șansă extraordinară. În acest moment avea toate datele necesare. Nu-i mai rămânea decât să-l găsească pe Begu cât mai repede. Ce zi era astăzi? Miercuri. Mai erau, deci, trei zile până când „el“ va transporta tabloul. Trei zile suficiente pentru ca Begu să-și alcătuiască un plan de luptă.

Ascuns îndărătul draperiei de la fereastră, Romulus cerceta cu privirea grădina. Nu se zărea altcineva în afara lui Lup, care rodea

mulțumit un os în cerdac.

Va să zică, plecaseră!

Răsuci binișor cheia în broască. Se mai uită o dată de jur împrejur, să se asigure că nu-l văzuse nimeni.

Era ora douăsprezece. Într-o jumătate de oră, dacă grăbește pasul, va ajunge la șantier și va cere santinelelor să-l înștiințeze pe inginerul Begu că are să-i comunice ceva urgent.

Romulus Dobrotan alerga pe poteca îngustă, fericit ca nimeni altul, fără să-și dea seama că în acele momente iscălea sentința de moarte a inginerului Begu. Nu știa că tot ceea ce se petrecuse, cu puțin înainte, în vila Mara, a fost înscenat cu abilitate de mintea drăcească a baronului.

*

Eleganta și masiva limuzină neagră se abătu de pe șoseaua principală și pătrunse pe o alee îngustă, mărginită de plopi uriași, conform indicației misteriosului personaj, care îl invitase la o plimbare nocturnă pe inginerul Romulus Dobrotan.

Mașina parcurse vreo cinci sute de metri, apoi se opri în fața unei clădiri impozante.

„Un castel de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea“, aprecie Romulus, admirând, pe fereastra limuzinei, sobrietatea și grosimea zidurilor.

„Cam sumbră“, își mai spuse el, în timp ce cobora.

Limuzina demară fără zgomot, lăsând pe cei doi bărbați în fața masivei uși de stejar afumat, de la intrarea posomorâtului castel.

— Îți aparține? murmură Romulus.

— Nu. Nu sunt proprietarul lui. Am închiriat aici o cameră pentru câteva luni.

— Câteva luni?!

— Da! De ce te miri?

— Credeam că locuiești în America de Sud.

— Așa este, dragul meu, și mă simt minunat acolo. Numai că acum voi face o excepție.

O femeie în vârstă le deschise ușa. Pătrunseră într-un hol imens, aflat în semiîntuneric. O lumină difuză răzbătea din plafon.

Se așezară în două fotolii mari, de piele roșcată, aflate chiar în fața căminului. Timp de câteva minute, niciunul dintre ei nu scoase o vorbă. „El“ îl privea cu atenție pe Romulus, îi urmărea fiecare gest, cea mai mică tresărire a mușchilor feței. S-ar fi zis că făcea un amănunțit

studiu anatomic.

Privirea lui Romulus era ațintită asupra căminului, unde i se părea că zărește, pâlpâind, focul unor vreascuri.

Dar căminul acesta nu era luminat decât de jarul amintirilor...

O ploaie deasă, monotonă și rece, se abătuse asupra munților în acea mohorâtă după-amiază de octombrie.

În căminul din salon focul pâlpâia vesel.

Frumoasa doamnă Mara Dobrotan se îndeletnicea cu ocupația ei favorită și clapele pianului vibrau sub degetele lungi și subțiri, legănând visarea pântecosului domn Traian Dobrotan, care, așezat comod în fotoliul preferat, se gândea la viitoarele lui afaceri.

Romulus privea pe fereastră, urmărind distrat eforturile lui Lup de a se descotorosi de niște pureci, după cât se părea, destul de agresivi. Gândul lui Romulus era însă – în acele momente – destul de departe: la cabana Muntele Roșu.

Oare Begu a ajuns la timp acolo? Cum va reuși să intre în posesia documentelor?

Tresări.

Un om deschisese poarta, trântind-o de perete. Și Lup tresări. Latră o dată, scurt, apoi, cu simțământul datoriei împlinite, îi ieși în întâmpinare, gudurându-se.

Omul avea gulerul paltonului ridicat până aproape de borurile pălăriei; abia când ajunse la cerdac Romulus îl recunoscu pe pictorul Caraiman. Se cunoștea că băuse zdravăn. Duhnea iar a rachiu și, când vorbea, limba i se împleticea în gură.

Îl privi pe Romulus cu o dușmănie neașteptată. Mara Dobrotan închise capacul pianului și părăsi salonul, înfricoșată.

— M-ai chemat, domnule Dobrotan?

— Te așteptam, Caraiman!

Traian Dobrotan se ridică, greoi, de pe fotoliu.

— Voiam să-ți vorbesc în legătură cu tabloul, adăugă tatăl lui.

Romulus tresări.

— Ce-i cu el?

— Trebuie să-l pun la loc sigur! Nu vreau să risc cu o asemenea valoare în casa mea.

— Aveți dreptate!

— Vino, prietene! O să ne sfătuim sus, la mine în birou.

Urcară scara, în timp ce Romulus nu știa ce să creadă.

Așadar, taică-său habar n-avea că la ora aceea tabloul se afla în drum spre cabana Muntele Roșu. Asta însemna că nu avea niciun amestec în chestiunea documentelor ascunse! Atunci? Când va descoperi lipsa tabloului, ce se va întâmpla?

Urcă scările și ciocăni discret în ușa biroului.

— Cine e? întrebă, neliniștit, bătrânul Dobrotan.

— Eu sunt! Pot să intru?

— Ce dorești?

Romulus deschise ușa.

— Tată, aș vrea să văd și eu tabloul!

Bătrânul avu câteva clipe de ezitare, apoi se îndreptă spre casa de fier. Alese cu grijă cheia potrivită și deschise ușa masivă. Romulus simțea că inima își accelerează iar pulsațiile.

Și iată că taică-său scoate din casa de fier un tub negru, lung de aproape un metru. Deșurubă cu precauție capacul și, spre stupefacția fiului său, desfășură o pânză, pe care era zugrăvită o căprioară.

— Ești mulțumit?

Dar Romulus nu mai apucă să răspundă. Caraiman, care se apropiase între timp de tablou, examină cu atenție pânza și scoase un strigăt deznădăjduit:

— Te-au înșelat!

— Ce tot vorbești?! se repezi bătrânul Dobrotan.

— Te-au înșelat! urla pictorul în continuare.

— Cine? Ce spui?

Lui Romulus îi vâjâiau parcă motoare de avioane în cap și în urechi. O bănuială cumplită îi trecu ca un ghimpe ascuțit prin minte.

— Te-au înșelat!

— Ești beat! Nu știi ce vorbești!

— Sunt beat? Și dacă sunt beat? Pe mine nu mă poate trage pe sfoară nimeni, chiar atunci când trag la măsea! Dar pe dumneata te-au înșelat, deși ești treaz.

— Explică-mi deslușit! Nu înțeleg nimic!

Și bătrânul Dobrotan, dezlănțuit ca un urangutan furios, îl zgâlțâia de reverele hainei pe pictor.

— Privește! Privește și dumneata! Acest tablou e un fals ordinar! Ceea ce mi-ai arătat acum câteva zile era originalul!

— Nu se poate, gemu bătrânul, și căzu pleoștit pe primul scaun ce-i ieși în cale. Am dat doar atâția bani... Și apoi, baronul e un om de încredere...

— Și eu îți repet că tabloul acesta e un fals! Cineva ți l-a înlocuit!

— Știu cine! urlă acum, ca scos din minți, Traian Dobrotan. Numai „el“ avea a doua cheie de la casa de fier!

Cu o mână tremurândă, își turnă într-un pahar apa dintr-o carafă care se afla pe biroul de stejar masiv și bău lacom câteva înghițituri.

Romulus își îmbrăcase din fugă pardesiul și alerga acum, cât îl țineau picioarele, pe poteca ce ducea la cabana Muntele Roșu. Din loc în loc, se oprea să mai respire. Gâfâia și era leoarcă de sudoare, în timp ce ploaia se întețea, văzând cu ochii. Picioarele îi alunecau pe porțiunile noroioase. Se zgârie prin mărăcinișuri, dar nu mai simțea aproape nimic.

Un singur gând îi paraliza întreaga ființă: Begu, prietenul bun și sincer, era în cel mai mare pericol.

Acum își dădea lămurit seama că în dimineața aceea totul nu fusese decât o înscenare. Baronul și „el“ au știut că se afla ascuns în casă și puseseră la cale o cursă oribilă, în care l-a târât, fără voia lui, pe Begu.

Numai de n-ar ajunge prea târziu!

Deodată, se trezi față în față cu „el“.

— Ce se întâmplă? Spune-mi!

— Pleacă acasă numaidecât!

— Nu! Unde e Begu? L-ați omorât, spune-mi!

— Întoarce-te, până nu e prea târziu!

Îl apucase de mână și încerca să-l târască înapoi spre casă, dar Romulus se împotrivea cu îndârjire.

Reuși să-i scape din strânsoare și țâșni, ca o săgeată, pe lângă „el“. Continua să alerge cu îndărătnicie. De aici mai erau doar doi kilometri până la cabana Muntele Roșu. Deodată, se opri locului. Cineva cobora, alergând pe potecă. Instinctiv, se ascunse după o tufă uscată de zmeuriș, dar imediat răsuflă ușurat. Era un băietan, un copilandru. Oare de ce alerga, privind speriat în toate părțile? Îl urmărea cineva?

Așteptă ascuns în tufiș mai bine de cinci minute, dar nimeni nu mai trecu în urmărirea băiatului. „Cine să fi fost?“ Ieși din ascunzătoare și își continuă drumul.

Respirația îi era tot mai grea, tot mai sacadată. Obosise. Nu mai avea mult până la cabană. O zărea destul de bine prin perdeaua de ploaie. De-abia acum își spuse că alergase fără rost. Cine știe dacă-l va mai găsi pe Begu? Dacă l-au omorât, l-au azvârlit în prăpastie, să nu-l mai găsească nimeni. Dar dacă n-au apucat să-l omoare? Poate le-a scăpat! Poate că a prins de veste la timp despre capcana pe care i-au întins-o...

Chinuit de gânduri, ajunse la cabană. Urcă scările masive de

piatră cu ultimele-i puteri, deschise ușa și pătrunse în sala de mese. În încăpere se afla un singur om, așezat la o masă: baronul Georg van Samisch. Surâzând parcă batjocoritor, îi făcu semn cu singura lui mână.

Romulus mai înaintă câțiva pași, apoi vru să spună ceva, dar nu reuși. Picioarele i se împleticiră, ca unui bețiv. Simți că a ajuns la capătul puterilor și că pământul îi fuge de sub picioare. O amețeală puternică îl cuprinse și se prăbuși, leșinat, pe podelele cabanei.

Se trezise acasă, în camera lui.

Pe un scaun, aproape de pat, Mara Dobrotan schiță un zâmbet și imediat izbucni într-un hohot de plâns. Ridicându-se de pe scaun, se duse la icoană și se închină cu evlavie.

— Slavă domnului! Ai deschis, în sfârșit, ochii!

— Cât timp am zăcut? murmură Romulus, speriindu-se singur de glasul pe care aproape că nu și-l mai recunoscu.

— Două zile.

„Va să zică am zăcut două zile. Dar de ce? De ce boală am suferit?“

Nu-și mai aduce aminte. Zărește pe tavanul camerei crâmpeie dintr-o fugă bezmetică. Cineva alerga fără încetare.

„Cu ce scop? Cine e persoana care urcă, gâfâind, pe poteca îngustă? Pe cine caută? Cine a fost bolnav? De ce boală a suferit?“

Întrebările revin stăruitoare, obsedante. Siluete se fugăresc pe tavan. Un individ ciung și cu un ochi de sticlă îi surâde batjocoritor și flutură singura lui mână, în semn de salut.

„Îl cheamă... Cum îl cheamă oare?“

Nu-și mai amintește nimic. Parcă cineva i-a șters memoria cu un burete plin cu apă, ca pe tăblița pe care o avea ca școlar în clasa întâi.

„Cine e școlarul? Atât de mare și e de-abia în clasa întâi... la Politehnică?“

Noțiunile se amestecă între ele, așa cum amestecă Traian Dobrotan cărțile de joc pentru pasiențele lui preferate.

«Cine e Traian Dobrotan? E un pictor? Ce caută acum pe tavan? Îl caută pe Begu! Cine e Begu? E un criminal! Cine spune că Begu e un criminal? Cine spune? Cine spune? De ce se aude ecoul acestui glas în urechile lui? Ce ecou înspăimântător! O să-i spargă timpanele. Cine spune? E „el“! E „el“!»

Trebuie să se ridice măcar în coate, să împiedice o crimă. Neapărat! Trebuie să strige!

— Nu! Nu-l împușcați! Nu-l împușcați!

Mara Dobrotan s-a azvârlit în genunchi la căpătâiul lui.

— Dumnezeule! Are febră! Iar are halucinații. Pe cine să nu-l împuște, dragul mamei? Pe cine?

Dar Romulus nu o aude. Se zbate ca un turbat; se răsucește pe-o parte și pe alta; mâinile bat neputincioase în gol și strigă către umbrele care au invadat tavanul și toți pereții camerei:

— Nu-l împușcați! Nu-l împușcați!

Traian Dobrotan a chemat un doctor de la Ploiești. E un cunoscut de-al său și de-al familiei. A sosit tocmai la timp, să vadă crizele copilului și să se pronunțe, profesional, privindu-l pe Romulus pe deasupra ochelarilor.

— Are dublă pneumonie! Dacă scapă, e mare minune! I-ar trebui niște injecții, dar de unde să le luăm?

Traian Dobrotan aleargă la baronul Georg van Samisch. A uitat de „Căprioara aurie", a uitat de păcăleala care i-a făcut-o baronul, a uitat de răzbunare și de amenințări. Viața lui Romulus e în mâinile baronului. El are medicamentele necesare. Și chiar dacă nu le are, se pot procura mai ușor prin intermediul unui om atât de sus-pus ca el.

Spre surprinderea bătrânului, baronul îi aduce numaidecât o cutie plină cu injecțiile necesare lui Romulus.

— Nici nu știi ce serviciu important a făcut pentru noi băiatul dumitale, spune baronul, zâmbindu-i cu înțeles. Merită să-i salvăm viața!

Bătrânul Dobrotan nu știe ce să mai creadă. Oare nu-și bate iar joc pocitania asta?

Arată medicamentele doctorului. Acesta se declară entuziasmat. Cu ele, viața lui Romulus e ca și salvată.

În acest timp, băiatul se luptă cu moartea. Aiurează și delirează într-una.

Mara Dobratan și-a învinețit genunchii în fața icoanelor. Cearcăne mari, în dreptul frumoșilor ei ochi, trădează nesomnul și agitația care o stăpânesc de atâtea zile și nopți nedormite.

Dar iată că medicamentele înving! Boala dă îndărăt, văzând cu ochii.

Și, într-o bună zi, Romulus Dobrotan intră în convalescență.

O iarnă grea s-a abătut deasupra întregii regiuni. Viscolește, spulberând zăpada, aruncând-o în ferestrele camerei.

Romulus stă în pat și citește un roman de aventuri. Pe ușă a intrat, cu pași de călugăriță, Mara Dobrotan. Își învăluie fiul într-o privire duioasă și înfricoșată.

— Te caută un om!

— Cine-i?

— Un pădurean. Zice că numai cu tine vrea să vorbească. E un lemnar din fosta echipă a inginerului Begu, adaugă ea, cu glasul șovăielnic, șoptit, parcă i-ar fi fost teamă să pronunțe mai tare vorbele acestea.

Romulus nu mai are astâmpăr:

— Cheamă-l! Să vină numaidecât!

Mara dispare ca o umbră și revine în scurtă vreme, urmată de un om înalt, care se oprește în cadrul ușii, oarecum fâstâcit, răsucind o căciulă mițoasă dintr-o mână într-alta.

— Ziua bună, boierule! Eu sunt Ion Manea, lemnarul.

— Ia loc! îl îmbie Romulus.

Țăranul se așază, cam neîndemânatic, pe marginea unui scaun. De pe carâmbii cizmelor se preling, pe covor, șuvițe de apă: zăpada topită de căldura din cameră.

— Ce s-a întâmplat?

— Apăi... ce să se întâmple? Dumneata i-ai fost prieten bun lui domnu’ Begu, nu-i așa?

Romulus surâde trist. Două lacrimi i-au înflorit, imediat, pe sub gene. Oftează, dureros de sincer.

— Așa-i!

Lemnarul își trage scaunul mai aproape de pat.

— Știi dumneata de ce a murit?

— A murit? Ești sigur?

— Nu mai încape vorbă!

— L-am căutat zadarnic, atunci, în după-amiaza aceea... Nu i-am mai dat de urmă.

— Feciorul meu l-a văzut... cu ochii lui...

Și în timp ce lemnarul povestește, Romulus își readuce aminte de băiatul care alerga, speriat, pe potecă.

„Va să zică, omul acesta nu minte. Nu e o iscoadă! Pot avea încredere în spusele lui. Sunt o mulțime de lucruri pe care nu le știu și doresc atât de mult să le deslușesc!“

— L-au înjunghiat... sau așa ceva. La șantier ne-au spus că a alunecat și că a căzut într-o prăpastie. Că era cherchelit... Minciuni! Dom’ inginer nu bea niciodată mai mult decât trebuia. Eu știu de ce l-au omorât!

— Și eu știu.

— Domnule Dobrotan, să nu-ți fie cu supărare...

— De ce?

— Eu bănuiesc și care l-a omorât pe dom’ Begu...

Romulus a tresărit. Se aud pași grei, coborând scara. „El“ trebuie să fi fost! Dacă a tras cu urechea la ce-au vorbit, așa după cum îi e obiceiul, lemnarul poate să se considere un om mort. Dar acum, fie ce-o fi, trebuie să afle adevărul, să-și confirme teribilele bănuieli care i s-au sădit în suflet într-o după-amiază cenușie și tristă de octombrie.

Peste șase săptămâni, când a ieșit pentru prima oară din casă, a întrebat pe factorul poștal ce știe de lemnarul Manea.

Omul și-a scos șapca de pe cap și a rostit simplu, ațintindu-și privirea în pământ:

— Dumnezeu să-l ierte!

A aflat că l-au găsit înjunghiat la Malul Ursului în urmă cu o lună de zile, când se dusese să aducă din pădure lemne pentru foc.

Va urma